

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző:
 Cím: *A Nemzeti Múzeum megmentése a kultuskormány legközelebbi programja*
 Forrása: *Nemzeti Ujság*
 Idő: *1925. 1. 14.*
 Helyszám: *3m*

Osztályozás

Tárgy *708*

Hely

Idő *"1925"*

Személy

Helyszám

A Nemzeti Múzeum megmentése: a kultuskormány legközelebbi programja

Gyökeres és sürgős intézkedéseket vár a tudományos közvélemény

(A Nemzeti Ujság tudósítójától.) A Nemzeti Ujság vasárnapi számában rámutattunk arra, hogy a Nemzeti Múzeum természettudományi gyűjteményeit sürgősen ki kell telepíteni, ha meg akarjuk menteni a Régiségtárat és a Széchenyi-könyvtárt. Közöltük Bátky Zsigmond dr. néprajzi muzeumi igazgató és Varju Elemér régiségtári igazgató nyilatkozatait erről a fontos kulturális ügyről, amellyel kapcsolatban fölkerestük a Széchenyi-könyvtár igazgatóját és a Nemzeti Múzeum főigazgatóját is, hogy véleményüket kérjük.

Lukinich Imre,

a Széchenyi-könyvtár igazgatója a következőket mondotta:

— Sürgős intézkedésre van szükség, hogy a Széchenyi-könyvtár helyet kapjon. Vidéki és külföldi hírlapanyagunkat július elsején ki kell költöztetnünk a Festetics-palotából, ahol ideiglenesen elhelyeztük ezt a megbeesülhetetlenül fontos gyűjteményt. Hogy hová tesszük ezeket a hírlapköteteket, még nem tudom. Raktáraink megteltek, új szaporodásra nincs hely, pedig a muzeumban raktározódik el évről-évre minden magyar könyv és külföldről is sokat vásárolunk.

— A világhírű Apponyi-könyvtár egy részét már most megkapjuk, de nem is tudjuk átvenni, mert az alapítólevél intenciói szerint külön teremben kell fölállítanunk és kiállításszerűen

kezelnünk a gyűjteményt. De hol kapunk erre helyiséget, ha a könyvtár nem tud terjeszkedni?

— A Levéltár is annyira zsúfolt már, hogy nem tudjuk célszerűen elhelyezni az új anyagot. A két éve fölállított Zeneosztály oly nagy méretekben fejlődik, hogy külön muzeumot igényelne.

— Nincs szobánk, amelyet a tudományos kutatóknak rendelkezésére bocsátanánk. A mostani helyiségben — amely egyúttal raktár és hivatal is! — legföljebb 12 kutató ülhet. Akinek nem jut hely, az a könyvespolcok, hivatalnok iroasztalok mellett állva nézegetheti a könyveket...

— Kellene nagyobb hely, hogy egy modern könyvkötőműhelyt berendezhessünk, mert a házi kötés 80 százalék megtakarítást jelent. Mostani könyvkötőműhelyünk olyan kicsi, hogy egy ember is alig tud elférni benne! Volnának még más igényeink is, de ezek ma még az ábrándok világába tartoznak. A külföldi nyilvános könyvtárak mintájára nagy olvasótermet kellene berendezni, amely világhírhedt legyen, mert a mostani viszonyok mellett borús időkben már délelőtt alig lehet olvasni a könyvtárban. Kellene egy előadási terem is, ahol megismertethetnők a közönséggel a muzeum anyagát. A könyvkultúra minden ágára fölrendítőleg hatnának az ilyen előadások...

Lukinich igazgató, aki mint egyetemi tanár maga is történeti irodalmunk egyik legkiválóbb művelője, a fenti nyilatkozatában igen pesszimiztikusan

ítéli meg az ország első könyvtárának helyzetét. A továbbiakra nézve Hómann Bálint főigazgatóhoz, a Gyűjteményegyetem jelenlegi ügyvezető alelnökéhez utasította munkatársunkat.

Hómann Bálint

főigazgató a következő nyilatkozatot bocsátotta rendelkezésünkre:

— Köztudomásu, hogy a Nemzeti Múzeum valamennyi tára a legsúlyosabb, sőt válságos helyzetben volt a helyszüke és a rendelkezésre álló épületek alkalmatlan volta miatt, mikor egy évvel ezelőtt az intézet vezetését átvettem. Ezért Klebelsberg Kunó gróf már kinevezésemtől utasítást adott, hogy az elhelyezési kérdés megoldására haladéktalanul dolgozzak ki egy javaslatot, amelyet ő a pénzügyi lehetőségek keretein belül meg fog valósítani.

— Ezen az alapon terjesztettem föl múlt év tavaszán az épületkérdés gyökeres megoldására irányuló memorandumot, melyhez a Gyűjteményegyetem tanácsa is hozzájárult. Legégetőbb probléma volt az anyagában is veszélyeztetett Néprajzi Múzeum elhelyezése. Ez múlt év szeptemberében meg is történt, mikor a kultuszminiszter rendelkezésemre bocsátotta a városi polgári iskola épületébe áthelyezett Széchenyi-főgimnázium tisztviselőtelepi hatalmas épületét.

— A nagyértékű gyűjtemény költözése alatt folyik s tekintve a tisztviselői karnak önzellen, sőt a téli hideg miatt szinte emberfeletti fáradtságát, remélhetőleg ez év őszig befejezéshez jut. Sajnos, az új épület számos helyviségét lakók és magánműhelyek foglalják le. Kitelepítésükre irányuló kéréseink eddig nem jártak eredménnyel.

— Bizom benne, hogy a népjóléti miniszter ur, akivel ebben az ügyben személyesen tárgyaltam — tekintettel az ügy nemzeti és kulturális fontosságára

— el fogja háritani utunkból ezt az akadályt.

A Régiségtár és a Széchenyi-könyvtár szanálása

— A legközelebbi lépés — folytatta Hómann Bálint dr. — a Régiségtár és a Széchenyi-könyvtár helyzetének szanálása volna. Mindkét gyűjtemény anyaga rohamosan gyarapodott az utolsó fél században. Oly nagy a zsúfoltság, hogy szinte teljesen lehetetlen az anyag raktári kezelése, tudományos földolgozása és közszemlére bocsátása egy olyan kiállítási keretben, amely a közművelődést szolgálja.

— Régiségtárunk őskori, népvándorláskori és honfoglaláskori emlékeit külföldön is nagy elismeréssel emlegetik. Ennek a jelentős gyűjteménynek kiállításáról a Régiségtár igazgatójának le kellett mondania, mert nincs hozzá hely és a rendelkezésre álló szűk helyet a kereszténykori történeti emlékek kiállításra új rendezése foglalja el.

Nemzeti ereklyék a lépcsőházban

— Történeti anyagunk nagy része — közte az ereklyetár, amely történelmünk nagy alakjainak ereklyéit foglalja magában — mellékhelyiségekből átalakított szűk raktári helyiségekben dohosodik. A római kori gyűjteményt kiegészítő kőtárunk a lépcső alatti lapidariumban van és teljesen hozzáférhetetlen, mert itt kellett elraktározunk a kiállítási termekben nem férő butoranyagot és sok, ládákba csomagolt értéket.

— *Óskori gyűjteményünk három szük földszinti helyiségben összezsúfolva tengődik.* A régészeti tudományra mérhetetlen kár származik ebből a vigasztalan helyzetből. Ugyanilyen a helyzet a könyvtárban, ahol minden talpalatnyi helyet pótállvánnyal raktunk meg. Leggyorsabban gyarapodó hírlaptárunk részére még mindig kénytelenek vagyunk igénybe venni *Festetich* herceg vendégszeretétét, aki a muzeum hivatására való tekintettel, hat év óta minden ellenszolgáltatás nélkül engedi át pazar *istállóját*, mely azonban rendeltetésénél fogva a könyvtár céljaira alkalmatlan.

— Nem sokkal jobb a helyzet az állat- és ásványtárban és az Akadémia palotájában elhelyezett növénytárunkban sem.

Épület és pénz kell!

— A kérdés megoldása csak gyökeres intézkedésekkel képzelhető el. *Sürgősen biztosítanunk kell hírlaptárunk és archeologiai gyűjteményünk elhelyezését.* Megoldás csak a természetrajzi muzeum kiköltöztetésével képzelhető el. Emellett az *ereklyemuseum* kitelepitésével, illetve megszervezésével is számolnunk kell.

— Leghelyesebb volna a kérdést a kultuszminiszter intenciói szerint a *gyűjtési köröknek a Gyűjtemény-egyetemi törvényben előirt szabályozásával és a muzeumi táruk autonomiájának kiépítésével kapcsolatban* megoldani. Ha a kultuszminiszter idevágó szándékait megvalósítja, a Nemzeti Múzeum problémája hosszú évtizedekre megoldást nyerne.

— Én bizom benne, hogy ez a legközelebbi jövőben meg is fog történni, amihez természetesen megfelelő épületek kellenek és — Montecuccolival szólva: — pénz, pénz és pénz!

Értesülésünk szerint illetékes kormánykörökben már foglalkoznak a Nemzeti Múzeum sürgős szanálásának előkészítésével.